

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xxi. O[mn]i[u]m tyra[n]noru[m] fine[m] esse miseria[m]: q[uoniam] in
eos de[us] vi[n]dicta[m] exercet si man[us] cesset hu[m]ana/ et h[oc] in
iuliano apostata/ et mult[is] sacre scripture patet ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Omniū tyrānorū finē esse miseriā: & quō in eos vindictam de⁹ exercet si man⁹ cesset humana/& hoc in iuliano apostata/ et multis sacre scripture patet exemplis. Caplm. XXI.

Inis enī tyrannorū confusio est: ad interitū quidē si in malicia pseuerant: si reuocatur/adueniā. Nā & ipi flagello parať incēdiū: cū in correctionē filiorū eo fuerit vsus pater. Et inquit. Achab reueritus est faciē meā: nō inducā malū hoc in dieb⁹ eius. At Iezabel in seuitia psenerans: cōdigno crudelitatis exitu sanguinē suū canib⁹ lingendū prebuit in loco vbi sanguinē inocētis naboth linxerāt canes. Quod si ita innocētis nabuthe sanguis exquirif: nūquid tot innocētū sanguis irrequisitus erit? Vineā iusti cōcupiuit impietas: & in permutationē eius totius regni iura amisit. Punitur autē malicia semp a dño: sed interdū suo/interdū quasi hoīs vtitur telo in penā impiorū. Afflixit pharao populū dei: & ab eodē grauissimis est (sicut in Exodo legif) flagellat⁹ plagis. Quas breuiter vt fidelius teneatur: metro cōprehensas curauī inserere. Prima rubēs vnda: rane tabesq; secunda. Inde culex tristis: post musca nociuor istis. Quinta pecus strauit: vesicā sexta creauit Pene subit grando/post bruc⁹ dente nephādo. Nona tegit solem/priam necat vltima plem Nec curo quis versus fecerit/hoc solū attēdens: quia plagas egypti sub pharaone satis cōpendiose cōprehēdit. In his tñ oībus nō est auersus furor ei⁹ a populo dei: sed egredientē perseqns cū curribus & equitib⁹ suis in mari submersus est. Aquis ergo p muro ad populi defensionē/& p telo ad subuersionē tyrāni vsus est dñs. Salmanazar quoq; regnante ezechia premebat populū dei/cōuersusq; rex in preces aduersus minas tyrāni clipeū diuine ptectionis opposuit: vnde eū per prophetā cōfortauit dñs dicēs. Non ingredief vrbē hanc: nec mitet in eā sagittā/nec occupabit eā clipeus/nec circūdabit eā munitio. Per viā qua venit reuertef:& ciuitatē hanc nō ingredief dicit dñs. Protegāq; hanc vrbē/& saluabo eā ppter me/& propter dauid seruū meū. Factū est ergo in nocte illa venit angel⁹ dñi/& percussit castra assiriorū: centū octogintaquiq; milia. Cūq; diluculo surrexisset: vidit omīa corpora mortuorū: & recedens abiit:& reuersus est sennacherib rex assiriorū/& māsit in ninīue. Cūq; adoraret in tēplo nesarach deū suum: adramelech & sasar filii eius percusserūt eū gladio: fugerūtq; in terrā armeniorū: & regnauit eseradon filius eius p eo. Nec moueat si alio nomine censeatur in diuersis hystoriis: quia p traditione hebreorū

ij. Paral.
xxiiij.
iij. Reg. xxiij.

De pharaone
Exodi. viij.
et seqntib⁹.
Aersus.

vide. lib. vi. ca.
xxiiij.

Exodi. xv.

De salmana⁹
zar & ezechia.

iiij. Reg. xix.

Polícratici de Curialiū nugis.

II. ieronymus. num sicut Hieronym⁹ auctor est: idem pentanomius. Dict⁹ est enī salmanazar/ & sennacherib/ & phul/ & teglad phalofar/ & fargon. Nisi enim polinominus habeatur: hystoricorū quādam contrarietate dissidētium quādoq; vacillabit auctoritas. Hic ergo angelico gladio primū aduersus exercitū vsus est dñs: deide aduersus impiū manib⁹ filiorū. Ip̄a quoq; natura vindictas stupet interdū/ altissimi/ & hominū puocante malicia: creator⁹ sui legibus mirabiliter acquiescit. Hinc est q̄ aduers⁹ deū: nabugodonosor intumescens: exacto septēnio bestiā egit/ & penitēs est denuo reuersus in hominē reb⁹ restitutis & regno: licet eo post modū meruerit misero exitu spoliari. Ad tēpora trāseo xp̄iana qm̄ in omni gente & populo manifesta est nequitia tyrannorū & euidentis pena. Iulianus vilis apostata & fordid⁹ impator dolo potius q̄ viribus persecutus est xp̄m: nectn̄ viribus temperauit. Nam sub eo grauissima xp̄ianorū exorta est p̄secutio/ dum galilei quem dicebat conatu impio nomē moliebat extiguere. Vñ dū aduersus ptos infaustam expeditionē ageret: & ydolis in reditu suo p̄ sacrificio cedem deuoueret xp̄ianorū/ magni basilii aliorūq; sanctorū p̄cibus misertus est deus: mercuriūq; martyre destinauit q̄ tyrannū in castris/ mandato beate virginis/ lācea p̄forauit: morientēq; coegit impiū/ confiteri galilei xp̄m scilicet quē persequebatur/ esse victorē & de se triūphasse. Cū enim prefatus ep̄us fideles cesaree in ecclia p̄petue x̄ginis genitricis dei p̄noctantes in orationibus collegisset: ip̄a nocte beatā virginem in visiōe sanctus agnouit/ & hm̄oi consolationem accepit. Vocate (inquit) illa mihi mercuriū & abibit iterficere iulianū in filiū meū & deū tumide blasphemantē. Sanctus aut̄ cum armatura sua adueniens velociter abiit. Et aduocās que apparuerat magnū basilii/ dedit ei librū habentē in hystoria oēm mūdi facturam/ dextrorsū vero hominē a deo plasmatum. In p̄ncipio autem libri superscriptio erat: die. In fine homine iam plasmato: parce. Suscipiens itaq; librum legit ab iitio vsq; ad p̄ce. Similem quoq; visionem vidit eadē nocte questor iuliani in expeditione libanius. Rediens basiliius ad martyriū sancti mercurii/ ipsa nocte mercurii arma non reppit: sed die sequēti inuenit eadem nocte & lanceā recenti sanguine cruentatā. Orosius tamē de mercurio martyrenō facit mētionē: sed in expeditione facit parthica tyrannū refert obuii militis telo esse perēptū. ¶ Eutropius quoq; qui romanam eleganti compēdio describit hystoriā peremptū fatef̄ in castris: sed nullū exprimit cedis auctorē. Per

Daniel. iij.

**De iuliano
apostata per
mercuriū mar
tyrē iussu br̄e
x̄ginis occiso.**

Orosius.

Eutropius

secutionem tamē quā eodē auctore in xpianos sup modū exer-
 cunt: ei cōstat plurimū nocuisse. At hystoria triptita diligentius
 psequitur flagitia iuliani: & quanta imanitate psecut⁹ sit xpm:
 quē galileū nominabat: toto sexto volumine comprehendit. Ex
 quibus ad laudem galilei nonnulla inserui: compendioſe decer-
 pta ab his que de eo socrates theodericus & sozomen⁹ teste cas-
 fiodoro tradiderūt. Iulianus ergo de sanguine regio oriund⁹: &
 ex constantio magni constantini nepos: qui bizantiū a suo noīe
 constantinopolim appellauit: ab initio extitit xpianus: crescēsq;
 in auditoriis constantinopolitane vr̄bis exercebatur in basilica
 vbi doctores erant: habitu priuato procedens. Pedagogum ha-
 bebat nomie martoniū: grāmaticū melodē laconēsem. Retho-
 ricam vero legebat apud eubolium sophistā: iā opa & diligētia
 magni basilii xpianum. Prouidebat enī imperator ne apud pa-
 ganū sophistā legens: ad impietatis dogmata declinaret. Pro-
 fecit ergo: vt ei fama deferret vires ipii gubernandi. vñ in suspi-
 tionē ductus imperatori: ab vr̄be regia iussus est abstinere: mis-
 susq; nycomediam prohibitus est conuenire apud libanū sophi-
 stam syri paganiq; / qui ibi a pedagogis cōstātinopolitanis ex-
 pulsus morabatur. Vtebatur tamē lectione librorum eius: & in
 rethorica proficiens maximo philosopho ephesio: quem postea
 quasi artes magicas exercentem / valētianus imperator fecit
 occidi: familiaris effect⁹ est. Cūq; ab eo verba philosophica pre-
 gustasset: cepit eius imitari religionem / magis ac magis cupi-
 dine succensus imperii. Impatorem vero timēs: suspicionēq; ca-
 uens: tonsus monasticam simulabat vitam: agens proditorē in
 habitu christiano / & in ecclesia nycomedie lector ordinat⁹: sic
 furorem declinauit iperatoris. In manifesto autem sacros chris-
 tianorum libros legebat: & latēter exercebatur in philosophia
 inualeſcente semper ambitione imperii. vñ & ip̄e dicebat ami-
 cis: felicia fore tempora: quibus ipse rerum potiretur imperio.
 Et quidem manus non euafisset imperatoris: nisi Eusebia im-
 peratrix inueniens latitantem: & pro eo intercedens obtinuiſ-
 set: vt ad philosophandum mitteretur athenas. ¶ Refert the-
 odericus q̄ exinde discurrens omnem helladam / vates quere-
 bat consulens an ad imperium perueniret. Inuentoq; viro qui
 se potentissimum fateretur in magica: introductus est ab eo in
 locum ydolorum: vt in abdito euocatos a mago demones pre-
 sens consuleret. Quibus solenniter apparentibus compulsus
 est Iulianus frontem suam crucis signaculo munire. Quo fa-

Hystoria tri-
partita.

Iulianus.

Bizantiū est
ciuitas cōstan-
tinopolitana.

Martoniū
pedagogus.

Eubolius so-
phista.

Imperatrix
eusebia.

Theodericus

Polícraticí de Curialiū nugis.

cto repente demones disparuerunt. Magus itaq; cepit culpam iulianum. At ille pretēdens metum: crucis se dixit obstupuisse virtutem: eo q̄ signum hoc demones fugerint. Non suspicaris hoc bone vir (inquit magus) quia timuerint sicut ais: sed abhominati hoc signū potius abcesserunt. Et ita capiēs miserū odio xp̄iani signaculi/repleuit iulianū. Post hec sicut socrates auctor est/impator euocans iulianū: eū constituit cesarē: & data sorore cōstātia in vxorē: ip̄m cōtra barbaros destinauit ad gallias. Successit ergo ei: fecitq; sibi initiū vincēdi barbaros q̄ amorē suū apud milites collocauit. Fertur etiam q̄ dū in aliquā ciuitatē fuisset ingressus: corona laurea quibus solent ornari ciuitates iter colūnas pendens rupto sine casu sup caput eius decidit: eūq; apertissime coronauit. Quo facto cūcti clamauerūt: quia ei signū foret imperii. Congrediēs deide cū hostibus tāta felicitate prouectus est: vt a militibus appellaretur augustus. Cūq; corona deesset ip̄erial: vnus signa portantiū/torquē quā habebat/ capiti ei? circūposuit: & hoc modo factus est impator iulianus. Quevero postea gesserit ille philosoph? iudicēt audiētes. Nam in ip̄o p̄ncipio oīa p̄ libito disponebat/figmētūq; xp̄iane religionis abiecit: & singularū vrbiū templa apiens/ idolis offerebat: dicēs se ipsum esse pontificē paganorū. Intestino quoq; bello lacerasset imperiū: nisi ei degenti in tracia fuisset mors imperatoris constantii nunciata. Vt hō fauorē multitudinis sibi conciliaret: ius sibi p̄ferende religionis oībus indulgebat. Studebat ob hoc oīb? oīa fieri. Hinc vane gl̄ie causa largus/hinc affectata simulatiōe philosophi p̄cus/hīc a ciuilitate fictitia comis. Hīc grauis a mole impii/& (qđ maxime erat) ne crudelis habereſ/ mansuetudinem mentiebat. Ceterū qual̄ esset religiōe mōstrabat. Ep̄os ergo ī exiliū deportatos iussit euocari: & p̄fiscatas eorū sibi reddi substātiās. Tēpla quoq; paganorū velocit̄ suis necessariis precepit apire: & que eis ablata fuerāt incūctantē restituere sanciuit. Palatio expulit eunuchos: tōsores & cocos. Eunuchos qđe eo q̄ vxor ei? obierat/postq̄ nō duxit aliā. Cocos autē/qa more philosophi cibus simplicib? vtebat. Tōsores: qm̄ vt ip̄e ait/vn? sufficit multis. Scriptores plurimū venerabat/cultoresq; disciplinarum: sed maxime philosophātes: vn̄ & fama viros h̄mōi vndiq; congregabat circa palacia: q̄ circūamicti palliis: maḡ habitu q̄ magisterio pandebant. Erantq; graues vniuersis xp̄ianis seductores viri/& impatoris religiōe semper fauentes. Noctib? vigilans cōscribebat libros: quos in senatu publice recitabat. Sol?

enim impator a iulio cesare in curia recitauit orationes. Publicū cū cursum mularū & caballorū inhibuit: iubens eos utilitatibus publicis ministrari. Hec eius opa laudant pauci: plurimiq; vituperant: quia remoto fastu palatii contemptibile videat̄ impiū. Apud sozomenū fertur: quia mox in ip̄o p̄ncipio sic apte & impudenter negauit xp̄ianā fidē vt quibusdā sacrificiis & inuocationib⁹/ quas expeditiones vocant pagani & sanguine imolato nostrū baptisma studeret ablui: & abrenūciare ecclesiastice confessioni. Ex illo enī tēpore tam secrete q̄ publice & in tēplis/ pagani licēter sacrificia celebrabāt. Fertur aut̄ quia dū aliquādo sacrificaret ostensum sit ei in visceribus hostie signū crucis corona circumdatū. Quo viso: alii quidē p̄teriti/ vere religionis virtutem & xp̄iani dogmatis eternitatem intellexerūt/ eo q̄ corona victorie indicium est/ & ambitus circularis in se rediens/ est finis ignarus. Princeps aut̄ confortans eos sibi p̄spera monstrari assenuit: & quia signū dogmatis xp̄iani coerceretur: ne ei dilatarī liceret circulari termino esse conseptū. Cum aut̄ adhuc pueri gallus & iulianus ad sepulturam māne martyris/ ope iter se diuiso certatim basilicam fabricarent: res dictū mirabilis & forsitan incredibilis accidisse narratur. Galli nāq; pars augebatur/ vtiliterq; crescebat: iuliani vero labores: alii quidē fodiebantur/ alii terra ipsa euomente ruderib⁹ implebantur. Aliquotiēs terre deposita fundamenta copulari non poterant: ac si quedā violenta virtus/ ab inferiore loco ea reperiendō depelleret. Res p̄digiosa visa est omnibus existimantibus: quia non esset vir ille in christiana religione salubris: nec falso/ quod patuit ex post facto/ nam ecclesias & ministros possessionibus & priuilegiis spoliavit: & quod nimis graue & plane iniuriosum est: clericos iussit militibus aggregari: duci prouicie seruituros: plurimosq; eorum curie tradidit. Populum vero christianum cum vxorib⁹ & liberis inscribi precepit: & tanq̄ vicaneos tributa persoluere: & galileos omnes cēsuit infelici diminutioni capitis subiacere. In initio autem xp̄ianis parcens mitior visus est: sciens priores p̄secutores nihil profecisse in pena xp̄ianorum: qui magis idē creuerunt & facti sunt gloriosi: pro vero dogmate morientes. Inuidens ergo eorum glorie abstinuit a tormentis: iudicans esse necessarium: vt sermone potius & admonitione ad paganitatem colendam populū suaderet: sperans etiam hinc se mōstrare clementem. Dicitur enim quia dum cōstantinopoli apud fortunā sacrificaret: vr̄bis accessit ad eum maris episcopus calcedonie/

De appollina
ri viro docto.

& publice impiū & sine deo apostatā vocitauit. At ille solam ei impropers cecitatem: eo q̄ senex cecis manu alterius agebatur adiecit. Neq̄ galileus deus tuus curare te pōt. Respōdit maris. Gratias ago deo qui hoc egit ne te viderē pietate nudatum. Impator aut̄ filens abscessit/philosophū simulās: vt ostētatiōe patientie paganitatē roboraret. Lege aut̄ inhibuit ne galileorū filii poetarū rethorū & philosophorum legerēt disciplinas. Propriis (inquit) telis fm̄ puerbiū vulneramur. Ex nostris enim armati/ex nostris cōscriptorib⁹ contra nos bella suscipiūt. Posuit & aliā legem p̄cipiens galileos expelli militiis. Adiecit & aliā: vt galileis bona auferrentur: quoniā xp̄us eorū eos pauperes eē preceperat. Scripsit appollinaris vir doctus & ingeniosus heroicis versibus pro homeri poemate hebraicam ātiquitatem: & in alio opere imitatus est comedias: menandri fabulositate deducta. Euripedis quoq̄ tragedias & lirā pidari/ secutus est & absolute dicendū: quia ex diuinis scripturis argumēta sumēs: omnes encidias lectiōes tempore paruo composuit: numero: virtute: moribus: conscriptione: caractere & dispositione grecorū valde pares. Fecitq̄ librū nobilem ad ip̄m impatorem siue p̄ philosophos/in quo tacitis sacre scripture testimoniis illos irrefragabili ratione desipere pbauit: & se vera sentire de deo. Que legens impator claris tūc scripsit episcopis. Legi & rephendi. Cui ep̄i rescripserūt. Et si legisti: nō agnouisti. Si enī agnouisses: nequaquā reprehendisses. Basilii aut̄ capadoceni creditur hec fuisse epistola. Veniēs aut̄ antiochiam impator eo q̄ esset ei barba valde p̄lixa derisus est: dicentibus antiochenis Tondeatur: vt ad funes barba eius pficiat. Et quia taurū consueuerat imolare: taurū & aram suo formari p̄cepit in solio. Lachrymantes ergo dicebant Iste taurus euertit mundū. Et nisi eū libani⁹ reuocasset/ grauiē afflixisset antiochenos. Aduersus quos tamē librū satis vrbaniū conscripsit. Vt aut̄ etiā iudeos denuo armaret in xp̄m: templū hierosolymis eos instaurare precepit. Cōcurrentib⁹ quoq̄ quos de toto orbe cōuocauerat: plurima ministravit: misitq̄ p̄fidē impiorum executorē dignissimū preceptorū. Aiunt enī quoniā ad repurgiū faciendum/argenteos hamos & cophinos & scaphas habuerint. Cūq̄ fodere iam cepissent statuta quidē die hec multitudo plurima faciebat. Nocte vero sp̄tanea terra de valle crecebat. Solutis itaq̄ prioris fundamenti reliquiis: noua omnia p̄parabant. Cūq̄ gypsi & calcis multa modiorū milia cōgregassent vis magna ventorū repente respirans tēpestates atq̄ p̄cel-

Ep̄sus.
Calx.

le subito facte/ quicquid congregatū fuerat dispererūt. Adhuc autem vesanientibus eis: & nequaquam diuina longanimitate correptis: maximus primo terremotus factus est: & quisquis non fuerat diuinis mysteriis imbutus: vehementer est attritus. Cū vero neque hoc terrentur iudicio/ ignis ex fundamentis que suffodiebantur egrediens/ plurimos fodientiū concremauit: aliorum membra dissoluit: nocte plurimis in vicina portici dormientibus/ cadens subito ipsa porticus cū tecto dormientes oppressit. Alia vero die in celum signū splēdens salutaris crucis apparuit. Sed etiam iudeorum vestes crucis signaculo sunt implete: non signate tamen splendenti colore sed nigro. Hec itaque dei rebelles considerantes: & diuina contremiscentes flagella: ad propria sunt reuersi confitentes esse deū/ qui ab eorum progenitoribus ligno probatur appensus. ¶ In his tamen omnibus non est auersus furor impij: sed indurato corde precepit ut quicumque sacrificare nollēt: palatiū non intrarēt: & neque collegio: neque foro: neque arbitrio: neque dignitate: nec qualibet amministrazione participarētur. Cū vero torquebantur christiani aut spoliabantur/ eis patientiā indicebat/ quā hāc galileus eorum/ expresso verbo legis & testimonio operis suos docuerat sectatores. vñ & multi christianorum retrorsū abierunt: aut strati metu: aut capti dolo: & inualescebat seueritas paganorum. Ut autē ad ydolatriam milites facilius assuescerēt: studuit ad priscū scema reformare illud signū sublimi⁹ romanorum quā constantin⁹ in formā crucis mutauerat. Verū in publicis imaginibus iouē quasi de celo sibi coronā deferentē & purpurā/ mercuriū quoque & martē in se respiciētes velut per testimonio sapientis & fortis depingebat. Hoc agēs in imaginibus ut sub occasione impij latentē adorētur dii: & hoc modo subiecti clanculo fallerentur: exinde sic capti facilius impleturi quā vellēt. Si vero detrectaret torquerentur quasi impij contemptores. Approbabat autē studia christianorum: licet persequeretur fidē: & exercitia virtutum/ quo paganorum roboraret errorē. Apud galileos non vera metiebat eē: sed ficta. Decreuit ergo eis virtutes proprii: & paganos christianis absque fide moribus institutos/ philosophiē voluit eē cultores: sicut arfacio pontifici galathie scripta ab eo in hūc modū docet epistola. Paganorum rit⁹ nodū agit secundum intentionē nostram propter cultores eius in negligentia positos. Nā deorum claritas: magnitudo atque sublimitas: omnino orōne: omnique spe maior est: sed propitij nobis sint dii propter clementiam quam habemus: cum illorum prouidentia in puo tempore tanta mutatio facta sit quam neque orare aliquis primitus

Epistola iulian⁹.

Polícratici de Curialíū nugis.

presumpserat. Cū ergo credimus hoc posse sufficere: nequaquā respicim⁹ quēadmodū superstitionē xpianorū anxietate cura peregrinorū: & circa sepulturas & mortuos multa solatia, honesteque cōuersationis studia nō vera, sed ficta: quas res arbitror apud nos debere sub veritate geri. Non itaque sat est te talē esse: sed oēs ab solute circa galatiā sacerdotes: quos aut deprecare, aut ratione flecte: aut certe festinanter a sacerdotali ministerio remouere: nisi diis cū cōiugibus & filiis atque seruis colla submiserint nō ferētes ulterius eorū seruos aut filios/hoc facere contēnentes/aut galileos impie cōtra deos agentes: & impietates pietatibus preponentes. Deinde cunctos ammone vt sacerdos neque ad spectacula procedat: neque in tabernis bibat/aut cuiuslibet arti opibusque turbinibus aut impudētibus presit. Qui obediūt honorētur: inobediētes expelle Xenodochia cōstitue per singulas ciuitates: vt nostra peregrini clemētia fruātur/nō tātum nostri: sed & extranei pecunia indigētes. Vt habeas vnde fiat/interim decreui singulis annis triginta milia tritici modios per vniuersam dari galathiam. & lx. milia vini sextarios. Horū quinta pars pauperibus tēpla obseruātibus debet expēdi: reliqua peregrinis indigētibusque distribui. Turpe nāque est: vt iudeos nō abiciāt: sed potius nutriāt impiū galilei: & suos pariter necnō etiā nostros/nostri vero nostrorū solatio deserātur. Quapropter doce etiam collationes facere paganos ad talia ministeria: paganorūque viros offerre primitias frugum. Eosque huiusmodi benefactis institue docēs eos hoc opus olim fuisse nostrorū. Homerus enim hoc probat: introducens emeniū talia faciētē. Nos ergo neque bonis nostrorū mutamur: sed aliis remittimus/negligētia nō profusi: magis autē deorū reuerentiā respiciētes. Si igitur hec te faciētē ego cognouero leticia plenus ero. Presides puinciarū rarius domi suscipe. Frequēter eis scripta trāsmitte. Ingrediētibus eis ciuitatē/sacerdotū nullus occurrat. Cūque ad tēpla venerint deorū: intra ianuas eos nemo precedat militū/forte aut precedētū officiorū: sed qui voluerit subsequatur. Cum ad ipsum limen templi peruenerit priuatus existat. Tu enim sicut nosti itus es iudex. Hoc enim etiam sacra sanctio videtur exigere. Obediētes igitur pro veritate pii sunt: reluctantes vane glorie comprobantur. Quid enim patiantur: aut quod mereatur auxilium qui matrem deorū habere propiciam noluerint. Qui ergo eam neglexerint non solū sine querela non erunt: sed etiā nostre indignatiōis impetū sustinebunt. Neque enim fas est/ vt illi parcatur qui deos habuerit inimicos.

Suade siquidē eis: vt si mea frui volunt tuitione: omnes matri
deorū studeant offerre culturā. Hec quidē scripsit & ad similitu-
dinem ecclesie/demonū templa constituit & istituī ministros
in diuersis gradibus ad instar clericorū: vt essent qui ceteros do-
cerent cultū pfidie/& penitentes post culpā fm traditionē chris-
tianorum correctione mediocri reformarēt. Nihil autē qđ a pa-
ganis cōmitteretur in xpm enorme videbat: adeo quidem: vt
nec seuire in mortuos inhumanū aut crudele paganis videret.
Vñ i ciuitate sebastea iohannis baptiste sepulchrū aperuerūt:
igniq; tradiderūt/ossa x̄o ac puluerem disperunt. Si vel capita
flagitiosorū eius: vel summam/que p ipm in orbe aduers⁹ ec-
clesiam gesta sunt: voluero enarrare: multis magnisq; volumi-
nibus tāta egebit materia. Sed pgrediamur ad finem quē pius
galileus intemerate virginis filius/īpio persecutori suo ad con-
solationem ecclesie sue & ad gloriam maiestatis qua patri coeq̄
lis & substantialis est potenter infixit. Procingens ergo se ad
perficā expeditionē/p more misit delphos & delū: atq; dodonē:
consulens an expediret ad bella procedere. Vates itaq; vniuers-
si victoriam promittebant: vno inter cetera animati responso:
quod pro exemplo mendacii ac seductionis inserere nō pigebit
Est autem huiusmodi. Nuncomnes aggredimur dei victorie
trophea referentes circa flumiū thiren. Horū ergo dux ero bel-
ligerator mars. Quisquis ergo phitium musarum p̄cipem &
dñm rationis credit: vim & mentem carmini huius interp̄tes.
Quo miser animatus oīmodā sibi victoriā sōnians/etiā galile-
os delere p̄parabat. A plurimis tamē vt oportuit vilis aposta-
ta contemptus est. In antiochia nāq; vir quidā optimus pedago-
gus adolescentium habitabat/eratq; illic famosissim⁹ sophista
libanius: expectans victoriam iuliani/habensq; pre oculis minas
eius. Ait ergo veram deridēdo religionem. Nūc fabri fili⁹ qđ
putas agit? At pedagog⁹ cōplet⁹ gratia dixit. O sophista crea-
tor omnium quem tu fabri filiū nominasti/locellū sepulture iu-
liano cōponit. Post paucos dies mors nūciatur iuliani & in lo-
cello aduectus est: minarūq; timor euacuatus. Eodem quoq; tē-
pore vir religiosissimus iulianus/cognomēto saba/subite hyla-
ritatis causam/a ministris interrogatus: respondit. Ferus sacre
vinee deuastator: penas exactus est vastationis sue: iacetq; mor-
tuus: terroribus minisq; frustratus. Sed exprimendus ordo est/
quo decessit impius persecutor. Cū ergo tam ciues q̄ hostes bel-
lo perficco laborib⁹ & fame multipliciter afflixisset: veniēs testi-

Polícratici de Curialiū nugis.

Julianus.

Magica vene-
ficia iuliani.

De morte sua-
ui britanie ty-
rani p eadmu-
dū regē r mar-
tyrem miracu-
lose.

phontem ciuitatem in tantum obsedit regē vt crebris legatio-
nibus ei offerret partem regni dum solut^o bello discederet. Qd
imperator contempsit elatus: nec attendens quidem quia vin-
cere bonum est/superuincere nimis inuidiosum. Cōfidebat enī
magicis artibus: & arbitratus fm pytagoream opinionem ani-
mas diuersa corpora pagrare: se credebat possidere animā ale-
xandri: aut qd poti^o in alio corpore esset alius alexander. Que-
rebant ergo romani de principe qui bellū finire nolebat: resiste-
bant tamen instantibus p̄sis ita vt frequenter nunc hi nunc illi
verterētur in fugam. Porro iulianus in equo residens exercitū
circūfortabat. Inermis quidē/spe felicitatē sue p̄sumens/ contra
quē iaculū repente delatum: discurrens per brachiū in eius latus
immersū est. Ex hoc vulnere suscepit terminū vite. Qui nō ius-
tissimū intulit vuln^o/hacten^o ignorat: Sz alii quēdā inuisibiliū
hoc intulisse ferūt: alii vnū pastorem hismaelitarū: alii militem
fame & itinere fatigatū: Sed siue hō siue āgelus fuerit: patet qd
diuinis iussionibus obtēperauit. Aiunt enī quia cū fuisset vulne-
ratus/mox manū cōpleuit sanguine suo: & in aerē piccit dicēs.
Vicisti galilee vicisti/ & in eo ip̄o victoriā cōfessus est & si blas-
phem^o. Defunctus est autē tertio āno imperii sui/vite tricesimo
primo. Nimiū tamen visus est vixisse bonis/qui nō modo in ec-
clesiis: sed etiā in theatris p̄dicabant victoriā galilei. Om̄s enim
clamabāt. Maxime fatue vbi vaticinia tua? Vicisti de^o & xp̄us
eius. ¶ Defuncto ip̄o inuenta sunt ī templis simulachra stupē-
da principis/ & mira insignia sapientie/ conclamate & famosis-
sime pietatis. Nam ī carris aperto templo qd vsq; ad reditū suū
clausum esse p̄ceperat inuēta est mulier a capillis appensa: ma-
nus extensas habens apto vtero: in cuius iecore euentū p̄fici bel-
li fuerat speculatus. In antiochia quoq; archas in palacio pluri-
mas/humanis capitibus plenas inuenerūt: & dimersa puteis/
innumera corpora mortuorū. Prodigiōsa & scelestā illi^o/ q̄ nec
imperatorē: nec philosophū decuerunt: sed impiū & magnū de-
hostē & hoīm/tripertita latius p̄dit historia. ¶ In gēte q̄q; bri-
tannicarū sicut quedam nostratū testatur: hystoria ad compescē-
dā & puniendā tyrānidis rabiē/ gloriosissime martyris & regis
eadmūdi manū exercuit. Cū enī suauus britanie insulā quā ex
magna pte occupauerat vastaret: spoliaret: & mēbra xp̄i p̄secu-
tionib^o multis affligeret: indictione cens^o quē lingua anglorum
danageldum nominant puinciam onerauit: p̄cepitq; possessio-
nes memorati martyris p̄ferre in censum. Supplicatū est ei: cō-

tempfit preces. Missus est a martyre religiosus frater sub interminatione inhiuit ne eccliam xpi / domū martyris & liberā familiā eius tyrānus in debita premeret seruitute. Sed impietas ad preces obsurdit: intumuit ad phibitionē: ad minas iduruit: & cōiitiis & iniuriis afficiens humilē nūcium dei: vlticē acceperavit manū. Flagellum puocauit: & patientia dei contempta temeritate cecus incurrit in mortē. Nec mora. Nā tyrannus e vestigio expirauit. Inter milites enim agēs ī castris solus sicut ipse confessus est: cum telo vidit adesse btm eadmundū: increpātem eū & cedentem ad mortē. Et ab ea quidē die / licet īsula graues tyrannos habuerit: ecclia beati eadmundi a predicta indictione fisci mansit immunis. Nemo enī eorum martyre ausus est puocare: aut in opprimenda eius ecclia periculū facere sui. Nostris tamen temporib⁹ eustachius filius stephani: qui in ecclia dei senire decreuerat. Cū oīa p viribus depopulatus esset: & terrā beati eadmundi cui oēs predones detulerāt videret opulenta: sibiq; nō esset / consūptis opibus regni vñ semel & scdo militibus era pcederent. Iā enim defecerāt donatiua / pdia iā dicte ecclie depopulatus est: nondū tamē digesserat cibum: quem de facultatibus loci acceperat. Ipsaq; die anteq; se domi sue recipet que nimis vicina erat tactus est martyris manu & letali puiss⁹ morbo / die circit octaua / reb⁹ cessit & vita. Quid moror ī paucis? Vbi sūt: vt de domesticis loquar gaufridus / milo / rāulfus alan⁹ / symō / gillibert⁹ / nō tā comites regni / q̄ hostes publici vbi villin⁹ facesberies: vbi marinio qui impellente beata virgine incidit in foueam quam parabat: vbi alii quorum vel nomina conficerent librum? Horum vtiq; malicia insignis est: infamia celebris: infelix exitus: & quem presens etas ignorare non potest. Si ergo quis antiquas nescit hystorias: si ignorat quomodo tyrus cui reges terga prebebant: a regina scytharum tamiri prostratus est: si casus & precipitia precedentium non recolit tyrannorum: ve ea que oculis ingeruntur inuitis attendat: & luce clarius intuebitur omnes tyrannos miseros esse.

De eustachio
filio regis stephani.

Tamiris.

De gedeone qui forma presidentium est / & antiocho.

Capitulū. XXII.

Vid itaq; sibi velit qui rempublicam id est populum dei ī debito seruitutē iugo nituntē opprimē nō video: nisi forte ea de causa psonā appetāt vt tormēta miserie potentē ferāt. Si enī regē tātū appeterēt / nō dominari onus officii metientes nequaq; tanta curreret auiditate. volun-